

POWIATOWE CENTRUM EDUKACJI W BRZESKU

**Nauczanie interdyscyplinarne – jak łączyć wiedzę
humanistyczną z praktycznymi umiejętnościami zawodowymi**

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI HISTORII

Katarzyna Janiczek - nauczyciel doradca metodyczny

Brzesko, 13.03.2025r.

Przykładowe projekty do wykorzystania na lekcjach historii dla uczniów o zainteresowaniach matematycznych i technicznych/zawodowych – propozycje.

- **Projekt „Historia wynalazków”** – analiza rozwoju technologii i ich wpływu na społeczeństwo. (projekt dotyczy kilku epok (temat przekrojowy) lub wybranej epoki np. XIX wiek, oświecenie, cywilizacje starożytnego Wschodu.
- **Projekt „Gospodarka dawnych cywilizacji”** – analiza systemów monetarnych, podatkowych i handlowych w różnych epokach. Feudalizm. Kapitalizm a centralne planowanie.
- **Projekt „Historia budownictwa”** – badanie metod konstrukcyjnych, wykorzystanie rysunku technicznego do rekonstrukcji dawnych budowli. Projekt przekrojowy lub dotyczący konkretnej epoki.
- **Projekt „Mapa handlu średniowiecznego”** - uczniowie analizują szlaki handlowe, obliczają odległości.
- **Projekt „Inżynieria wielkich cywilizacji”** – analiza konstrukcji np. mostów rzymskich, gotyckich katedr, piramid egipskich z wykorzystaniem zasad fizyki i matematyki.
- **Projekt „Historia transportu”** – rozwój środków transportu, analiza czasu podróży w różnych epokach, dawne szlaki handlowe, w tym drogi rzymskie.
- **Projekt „Technologia wojenna”** – analiza balistyki w bitwach historycznych. Np. technologia wojenna w okresie I wojny światowej pozwala na omówienie zagadnień: sojusze militarne, linie frontu, walki pozycyjne, najważniejsze bitwy.
- **Projekt „Mapy historyczne”** – uczniowie tworzą szczegółowe mapy przedstawiające zmiany granic państwowych, rozwój miast. Projekty związane z odkryciami geograficznymi, wojnami w XVII wieku – przebieg konfliktów na podstawie map. Projekt dotyczący walk o granice po I wojnie św.

Praca z mapą jako punkt wyjścia do realizacji zagadnienia i podstawowe źródło informacji do realizacji tego punktu podstawy programowej.

- **Projekt „Zabytki architektoniczne”** – opracowanie planów technicznych budowli historycznych w oparciu o dostępne źródła.

Opracowanie folderu biura turystycznego uwzględniającego zwiedzanie zabytków danej epoki.

- **Projekt „Ekonomia dawnych cywilizacji”** – analiza i porównanie systemów podatkowych, inflacji, wartości pieniądza w różnych epokach.

Przykładowe zadania dla uczniów szkół technicznych do wykorzystania na lekcjach historii.

Technik mechanik

- **Analiza konstrukcji historycznych maszyn i broni** – badanie technicznych aspektów maszyn wojennych, pojazdów, narzędzi rzemieślniczych używanych w różnych epokach.
- **Rekonstrukcje techniczne** – wykonywanie modeli katapult, młynów wodnych, średniowiecznych zamków w oparciu o schematy historyczne.
- **Historia techniki** – analiza wpływu wynalazków na rozwój cywilizacji (np. maszyna parowa, druk).

Technik mechanik – "Jak to działało?"

Polecenie: Na podstawie ilustracji historycznej maszyny (np. katapulty, młyna wodnego, druku Gutenberga) opiszcie w kilku zdaniach, jak mogła działać. Co sprawiło, że była przełomowa w swojej epoce? **Cel:** Uczniowie analizują rozwój techniki w historii i uczą się myślenia inżynierskiego.

Technik logistyk

- **Analiza szlaków handlowych i migracji ludności** – wykorzystanie map do badania kierunków odkryć geograficznych, handlu w Rzymie czy ekspansji kolonialnej.
- **Planowanie bitew i kampanii wojennych** – omawianie logistyki transportu wojsk w różnych epokach historycznych.
- **Studium przypadków historycznych** – analiza, jak transport i zaopatrzenie wpłynęły na przebieg wojen (np. Napoleon w Rosji).

Technik logistyk – "Dowódcy czy logistycy?"

Polecenie: Na podstawie mapy kampanii wojennej (np. Napoleona, III Rzeszy) wskażcie, jakie wyzwania logistyczne mogły się pojawić. Jak można było zaplanować transport, zaopatrzenie, drogi odwrotu? **Cel:** Uczniowie wykorzystują swoje umiejętności planowania i organizacji w analizie historycznych wydarzeń.

Technik informatyk, grafika komputerowa

- **Tworzenie stron internetowych** – projektowanie stron tematycznych o epokach historycznych, ważnych wydarzeniach lub postaciach historycznych. Wykorzystaj zasoby dostępne w archiwach i bibliotekach cyfrowych.
- **Grafika komputerowa** – tworzenie infografik przedstawiających procesy historyczne. Projektowanie i tworzenie różnorodnych materiałów edukacyjnych z wykorzystaniem dostępnych w szkole programów graficznych.
- **Wykorzystywanie umiejętności cyfrowych** – projektowanie quizów historycznych.

Technik informatyk – "Historia w kodzie"

Polecenie: Zaprojektujcie prostą strukturę strony internetowej lub aplikacji na temat wybranego okresu historycznego. Możecie wymyślić, jakie sekcje by zawierała (np. biografie władców, mapa podbojów, galeria wynalazków). **Cel:** Uczniowie wykorzystują swoje umiejętności projektowania i porządkowania informacji w kontekście historycznym.

Technik budownictwa

- **Rekonstrukcje historyczne budowli** – analiza konstrukcji zamków, świątyń, konstrukcji technicznych np. akweduktów i ich funkcji.
- **Projektowanie makiet historycznych miast** – np. średniowiecznych.
- **Analiza technik budowlanych** – porównanie technik gotyckich, romańskich czy barokowych i ich wpływu na rozwój architektury.

Technik budownictwa – "Inżynierowie przeszłości"

Polecenie: Na podstawie zdjęć lub rysunków budowli historycznych (np. rzymskich akweduktów, gotyckich katedr, piramid egipskich) omówcie, jakie materiały i techniki mogły zostać użyte do ich budowy. Jakie wyzwania napotkali ówcześni budowniczowie? **Cel:** Uczniowie dostrzegają, jak rozwój budownictwa wpływał na historię i odwrotnie.

Technik elektryk

- **Historia oświetlenia, wynalazki XIX wieku** – rozwój źródeł energii od świec do elektryczności i ich wpływ na życie ludzi.
- **Elektrotechnika w wojnach** – znaczenie wynalazków elektrycznych w konfliktach zbrojnych (telegraf, radar, systemy szyfrujące).
- **Projektowanie modeli elektromechanicznych** – np. prostych układów przedstawiających działanie historycznych maszyn parowych.

Technik elektryk – "Wynalazki, które zmieniły świat"

Polecenie: W grupach wymieńcie pięć wynalazków związanych z elektrycznością, które miały największy wpływ na historię (np. telegraf, radio, żarówka). Omówcie wpływ wynalazków technicznych na rozwój społeczeństw. Uzasadnijcie swój wybór. **Cel:** Uczniowie dostrzegają wpływ wynalazków technicznych na rozwój społeczeństw.

Technik mechatronik

- **Rekonstrukcja ruchomych urządzeń historycznych** – tworzenie prostych schematów urządzeń, wynalazków technicznych.
- **Automatyka w przemyśle historycznym** – wpływ mechanizacji na rewolucję przemysłową i życie społeczne.
- **Tworzenie modeli 3D** – wizualizacje wynalazków technicznych dawnych epok.

Technik mechatronik – "Automaty przeszłości"

Polecenie: Obejrzyjcie ilustracje maszyn Leonarda da Vinci i wybierzcie jedną, którą chcielibyście ulepszyć. Jakie współczesne technologie można by do niej dodać? **Cel:** Uczniowie łączą kreatywność z wiedzą techniczną i historyczną.

Technik żywienia i usług gastronomicznych

- **Rekonstrukcja dawnych przepisów kulinarnych** – przygotowywanie potraw z różnych epok i analizowanie ich znaczenia kulturowego.
- **Historia handlu przyprawami i produktów spożywczych** – wpływ wielkich odkryć geograficznych na kuchnię europejską.
- **Analiza diet historycznych** – np. dieta rycerska, chłopska i ich wpływ na zdrowie.

Technik żywienia – "Smaki przeszłości"

Polecenie: Na podstawie podanych produktów spożywczych z różnych epok (np. średniowiecza, starożytności, XIX wieku) ułóżcie menu uczyty dla władcy danej epoki. Jakie potrawy by się tam znalazły? **Cel:** Uczniowie poznają historię poprzez kulinaria.

Technik hotelarstwa, technik organizacji turystyki

- **Historia podróży i turystyki** – dawne trasy podróży, miejsca gospód, pierwszych hoteli.
- **Rekonstrukcja historycznych przewodników turystycznych** – opracowanie przewodników po dawnych miastach. **Opracowanie tras historycznych** – tworzenie tras zwiedzania miast w różnych epokach.
- **Organizacja wydarzeń historycznych** – symulacje rekonstrukcji historycznych jako wydarzeń turystycznych.
- **Promocja dziedzictwa kulturowego** – projektowanie plakatów i kampanii reklamujących atrakcje historyczne.

Technik hotelarstwa – "Podróże w czasie"

Polecenie: Wyobraźcie sobie, że jesteście organizatorami wycieczki po historycznym mieście. Jakie atrakcje byście polecili? Jakie obiekty warto odwiedzić? Ułóżcie krótką trasę zwiedzania. **Cel:** Uczniowie poznają historię przez pryzmat turystyki i dziedzictwa kulturowego.

Technik organizacji turystyki – "Reklama historyczna"

Polecenie: W grupach wymyślcie hasło reklamowe zachęcające do odwiedzenia wybranego historycznego miejsca (np. Machu Picchu, Aten, Wersalu). Zaplanujcie kampanię reklamową w oparciu o możliwości, jakie stwarzała dana epoka. **Cel:** Uczniowie rozwijają umiejętności kreatywnego myślenia i analizy kulturowej.

Technik ekonomista

- **Historia systemów gospodarczych** – porównanie feudalizmu, kapitalizmu, socjalizmu i ich wpływu na społeczeństwa.
- **Analiza inflacji i kryzysów historycznych** – badanie wielkich kryzysów ekonomicznych i ich konsekwencji.
- **Symulacje gospodarcze** – uczniowie mogą analizować ekonomię państw historycznych i podejmować decyzje finansowe w formie gier edukacyjnych.

Technik ekonomista – "Kryzysy gospodarcze w historii"

Polecenie: Zaplanujcie w grupach możliwości i ścieżkę kariery finansowej:

przedstawicieli stanowego społeczeństwa feudalnego: syn cieśli, syn szewca, syn rycerza, młody zakonnik lub: XVI wieczny mieszkaniec miasta hiszpańskiego, XVII wieczny: syn chłopą pańszczyźnianego w Rzeczypospolitej, syn rzemieślnika z Krakowa, syn rzemieślnika z Amsterdamu. **Cel:** Uczniowie analizują historię z perspektywy gospodarki i finansów.

Archiwa i biblioteki cyfrowe - przydatne linki

<https://lustrbiblioteki.pl/2021/09/lista-archiwow-cyfrowych-w-otwartym-dostepie/>

<https://www.nac.gov.pl/>

<https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/web/narodowe-archiwum-cyfrowe>

<https://archiwa.gov.pl/szukaj/bazy-danych/>

<https://www.bn.org.pl/katalogi/biblioteki-cyfrowe>

polona.pl

academica.edu.pl

<https://otwartezasoby.pl/cyfrowa-biblioteka-narodowa/>
w niej:

<https://otwartezasoby.pl/folger-cyfrowa-biblioteka-szekspira/>

Lista wybranych archiwów cyfrowych:

- Otwarty System Archiwizacji – Centrum Archiwistyki Społecznej
- Narodowe Archiwum Cyfrowe
- Archiwum Akt Nowych
- Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
- Archiwum Muzeum Stutthof
- Archiwum Muzyki Wiejskiej
- Archiwum Państwowe w Białymstoku, Olsztynie, Przemyślu, Szczecinie
- Archiwa Sztuki Współczesnej – Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie
- Cyfrowe Archiwum Pamiątek
- Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej
- Cyfrowe Archiwum Woli
- Genealogia w Archiwach
- Lubelskie Archiwum Cyfrowe
- Publiczne Archiwum Cyfrowe Agnieszki Osieckiej
- Wirtualne Archiwum Polskich Ormian